

1. A NEMZETI ÉRTÉK MEGNEVEZÉSE: A Kőkecske c. monda és a titkos alagutak legendája

2. AZ ÉRTÉKTÁRBA TÖRTÉNŐ FELVÉTEL JÓVÁHAGYÓ HATÁROZAT HATÁROZAT SZÁMA: 2/2017. (I.31.)

3. A NEMZETI ÉRTÉK SZAKTERÜLETI KATEGÓRIÁK SZERINTI BESOROLÁSA: kulturális örökség

4. A NEMZETI ÉRTÉK FELLEMLHETŐSÉGÉNEK HELYE: nem meghatározható

5. A NEMZETI ÉRTÉK BEMUTATATÁSA:

A törökök százötven éves uralmának emlékét országszerte földrajzi nevek, épületek, építmények, közszavak őrzik, de a népi emlékezet kisebb történetek, legendákat, mondákat is megőrzött. Ahol vár volt, ott szinte mindenütt felbukkan egy rejtélyes alagút létezéséről szóló legenda is.

Kéthely esetében is így van ez. Még fél évszázaddal ezelőtt is szájról-szájra járt különösen a gyermekek körében, a Fancsi-várat a Paraplival összekötő alagút legendája, de a falu központban álló kiskastély és a Sári pusztán álló kastély közti alagút létezéséről is meséltek, jóllehet e két épületnek a története nem nyúlik vissza a török időkig. A legendát táplálta, hogy a Fancsi-vár területén a keleti várak oldalában volt egy nyílás a belső vár irányába, s a Baglyas helyen lévő Parapli-domb oldalában is található egy titokzatos mélyedés. A kiskastélyban pedig egy rejtélyes vasajtó létezése szolgáltatott némi alapot a legendához.

Felbukkant a Somogyban, illetve Magyarország más területein is széles körben ismert ún. kincsmonda is, amely egy kőkecske vagy kőborjú történetét dolgozza fel. A kéthelyi történet kőkecskéről szól, a kétezres évek első évtizedének közepén mesélte el egy idős asszony, aki még gyermekkorában a nagyapjától hallotta.

„Amikor a törökök kivonultak Magyarországról, a mocsarak lápszigeteiről és más búvóhelyekről visszatértek az emberek a faluba, és elkezdtek dolgozni a mezőn: a Meleg-oldalban egy hatalmas kőkecskét találtak. Nézegették, körbejárták, de nem mertek hozzányúlni. Találgatták, hogy rejt-e valamit a belseje, ha igen, vajon mit? Telt-múlt az idő, de a kőkecskéhez nem mertek hozzányúlni. Már egy évtized is elmúlt azóta, hogy a törökök elmentek, de a kőkecske csak ott állt a Meleg-oldalban. Egyszer aztán, hogyhogy nem, nagy titokban visszatért ide két török, de az itteniek valahogy ezt mégis észrevették, és meglesték őket. Nagyon örültek a törökök, amikor látták, hogy a kőkecske még mindig ott áll, ahol hagyták. Elvinni nem tudták, mert nagyon nagy volt, hanem valamilyen kemény alkalmatossággal ütni kezdték és szét is törték. Amikor a kecske hasa megnyílt, volt ám csodálkozás! Sárgán ragyogó aranykincsek és gyöngyök kerültek elő a kecske hasából, nem is kevés, hanem rengeteg. A törökök az éj leple alatt magukkal vitték a sok-sok aranyat, a kéthelyiek meg bánkódtak, hogy nem az övék lett az a töménytelen kincs.”

A Meleg-oldal nevű dűlő a Fancsi-vártól nyugatra terül el.

6. A FELHASZNÁLT FORRÁSOK JEGYZÉKE:

Bende Liza: A kőkecske. Kéthelyen, 2009. 2.sz.3.p.

Dráveczky Balázs: Néhány gondolat a somogyi kőkecskés középkori meséről. In: Leletmentés Somogyországban. Bp., 2007.177-179. p.

Király Lajos: Elásott kincsek Somogyban. A kőkecske mondája.

kaposvarmost.hu/magazin/kultura/.../elasott-kincsek-a-kokecske-mondaja_195.html

Mirkó Jánosné Simon Magdolna (sz.1934) a történet elmesélője (2009). Lejegyezte: Balla Mária.

Szabó József: Régi korok emléke Somogy megye földrajzi neveiben. *Magyar Nyelvőr*, 134.évf. 2010. 42-54.p.